

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Brand på militärt skjutfält, Y-by, Z-stads kommun, den xx-xx-xxxx.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Fredric Jonsson, Räddningstjänsten och Fredrik Björnberg
Räddningstjänsten.

UPPLYSNINGAR OM HÄNDELSEN

Början av april hade varit torr och stor brandrisk rådde vid brandtillfället. Skyddsavbränning av ljung på skjutfältet sker regelbundet och administreras av skjutfältets egen personal. Under eftermiddagen fredagen den xx-xx tände man på i avsikt att bränna av ett område på cirka 300 * 400 meter. Någon timme efter man hade tänt kände skjutfältspersonalen viss oro för att branden skulle sprida sig och begärde hjälp av räddningstjänsten.

UNDERSÖKNING

Brandorsaken

Brandorsaken är klarlagd som skyddsavbränning som man tappat kontrollen över.

Brandspredningen

Branden spreds sig i den torra undervegetation med en uppskattad hastighet av 7-8 m/min. Totalt sett brandhärjades en yta på ca 670 000 m². Områdets omkrets var 4,5 km. Avgörande brandspridning skedde vid två tillfällen. Första tillfället är vid ca 15.00 när skjutfältspersonalen själva känner att de tappat kontrollen över skyddsavbränningen och ringer och begär hjälp. Det andra tillfället är vid ca 16.20 när branden hoppar en liten skogsväg som var tänkt som begränsningslinje mot öster. En av de olyckliga omständigheterna som orsakade den andra avgörande brandspridningen var att militärens terränggående brandbil (TB40) körde fast i detta skede och ej kunde användas för att bekämpa branden. Brandspridningen dämpades betydligt efterhand och brandspridningen nådde till viss del inte ens fram till de upprättade begränsningslinjerna utan dog ut av sig själv.

Taktik

Skjutfältet är fullt med oexploderad ammunition (OXA). En uppskattning som gjorts är att omkring 200 000 blindgångare finns på området. Storleksmässigt rör det sig om alltifrån finkalibrig handeldvapenammunition till 15,5 cm:s artilleriammunition. Räddningstjänsten har genom alla tider haft en defensiv taktik att upprätta begränsningslinjer på befintliga vägar då dessa är röjda från OXA. Tanken är att man skall väta ner eller sätt upp spridare för att sedan avlägsna sig när brandfronten kommer för att undvika aktuellt riskområde. Denna taktik tillämpades även denna gång.

Bedömning av riskområde

Riskområdet bestäms från fall till fall och beror på vilken sorts ammunition som bedöms finnas i området och hur branden beter sig. Ju större ammunition desto kraftigare och långvarigare brand krävs för detonation. I det här fallet bedömdes att det främst rörde sig om 20 mm AKAN som enligt uppgift ger ett riskområde på 150 meter. Dessutom bedömdes det att branden inte gick på djupet utan att det var undervegetationen som brann och att därmed eventuellt större pjäser inte skulle kunna detonera på grund av branden. Som brandbefäl är man helt beroende av detaljerade uppgifter från personalen för att kunna göra en bedömning.

Uppbyggt slangsystem

Sektor Xvägen öst

Vattenspridarsystem med ca 18 spridare och 500 m 38 slang

Sektor Xvägen väst
575 m grov och 400 m smalslang
6 grenrör, ca 10 strålrör
Motorspruta från tankbil

Sektor Yvägen
Från pumpplats som försörjde både denna sektor och Xvägen öst
1025 m grov och 700 m smalslang
Ett antal grenrör och strålrör

ERFARENHETER

- Rutinen för att bedöma riskområde känns vanskelig och behöver formaliseras för att ge trygghet för personalen i räddningsarbete.
- Detaljerad insatsplanering tillsammans med försvarsmakten är önskvärd. Kartor för förstärkande enheter bör finnas vid brytpunkten Östra lägret.
- Det fanns problem att hålla personalen på vägarna efter given order. Troligen måste vår ordergivning och befälsföring bli tydligare.
- Skjutfältets egen utrustning bör ses över. Rutiner bör skapas så att det vid avbränning alltid finns både TB40 och bandvagn. Skjutfältet bör sätta upp egen spridare i förväg vid torrt väder.
- Räddningstjänstens rutiner för vattenuhet/tankbil måste innefatta motorspruta. Komihåg-skyld bör fästas på förarplats och/eller så bör SOS-utrop kompletteras med orden motorspruta medtages.
- Slangenhet borde larmas för utläggning av slang på vägarna.
- Fler enheter med spridare borde larmats till brytpunkt i ett tidigare skede.